

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/79/2015
Identifikačné číslo spisu: 7014200300
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014200300.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Jozefa Hargaša, v právnej veci žalobcu: Šimon Karaffa, IČO: 42 321 913, so sídlom Výšný Lánec 105, Perín - Chym, zastúpeného advokátkou JUDr. Ľudmilou Raffáčovou, so sídlom Mäsiarska 4, Košice, proti žalovanému: Pôdohospodárska platobná agentúra, IČO: 30 794 323, Dobrovičova 12, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 500/1387/16955/2013 zo dňa 28.01.2014, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/36/2014-107 zo dňa 11.02.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/36/2014-107 zo dňa 11. februára 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým žalobcovi nebolo schválené poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu podľa čl. 58 nariadenia Komisie (ES) č. 1122/2009 z 30. novembra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, pokiaľ ide o krížové plnenie, moduláciu a integrovaný správny a kontrolný systém v rámci schém priamej podpory pre poľnohospodárov ustanovených uvedeným nariadením, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov. Zároveň uvedeným rozhodnutím žalovaný žalobcovi schválil podporu formou vyrovnávacieho príspevku v znevýhodnených oblastiach v sume 2.896,95 Eur podľa § 57 nariadenia vlády č. 499/2008 Z.z. z 26. novembra 2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že jednotná platba, v zmysle § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 488/2010 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb, sa vzťahuje iba na tie prípady, keď poľnohospodár preukáže zákonným spôsobom nadobudnutie vlastníckeho práva k obhospodarovanej pôde, resp. iné užívacie právo, napr. nájomnú, podnájomnú, inú zmluvu alebo dohodu, na základe ktorej nepochybne vyplýva priamy užívací alebo vlastnícky vzťah. V danom prípade však na sporný diel pôdneho bloku lokality Čečejevce (diel 3903/1) žiadal okrem žalobcu podporu aj PD Perín, preto sa pridelenie pôdy muselo šetriť a správny orgán v tejto súvislosti zistil nezrovnalosti. Krajský súd poukázal na to, že výpoveď z nájmu zo dňa 28.09.1996, na ktorú žalobca poukazuje, sa vzťahovala na LV č. 186, k. ú. Výšný Lánec a bola uskutočnená pôvodnou vlastníčkou, nie samotným žiadateľom. Užívanie predmetného dielu pôdneho bloku jeho pôvodnou vlastníčkou v prospech žalobcu v konaní preukázané nebolo. Žalobcom predložená notárska zápisnica nemá identifikáciu o tom, ktoré nehnuteľnosti majú byť predmetom zmluvy o budúcej zmluve, preto podľa názoru krajského súdu nemohli byť nehnuteľnosti uvádzané žalobcom prevedené do jeho vlastníctva darom.

Krajský súd poukázal na zistenia kontrolnej skupiny zo šetrenia na mieste zachytené v správe podľa čl. 32 nariadenia Komisie (ES) č. 1122/2009, podľa ktorých žalobca nie je vlastníkom ani užívateľom sporného dielu pôdneho bloku v lokalite Čečejevce (diel 3903/1), čo okrem iného potvrdzuje aj spor vlastníka pôvodných nehnuteľností pri výpovedi z nájmu nehnuteľností, LV č. 417, ako aj samotné trestné stíhanie osôb R., I. v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 3T/155/2009 vo veci neoprávneného užívania cudzej veci. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na rozsudok vydaný v uvedenej trestnej veci, ktorým bol I. oslobodený a z ktorého tiež vyplýva, že aj R. žiadal o priame platby na diel pôdneho bloku 3903/1. Krajský súd neuznal ani znalecký posudok č. 10/2012 zo dňa 11.10.2012, ktorý mal riešiť iba otázku identifikácie parciel dielu pôdneho bloku č. 3903/1.

Ďalej krajský súd dôvodil, že nájomná zmluva uzavretá medzi prenajímateľkou T., rod. F., jediná dedička po neb. U., rod. A. a nájomcom I. st. bola vyhotovená dňa 21.12.2012, podpísaná dňa 05.11.2014, pričom dátum 05.11. dr. D. pri overovaní podpisu nie je uvedený, iba rok 2014. Ďalšia zmluva o prenájme nehnuteľností uzavretá medzi R. a I. zo dňa 22.04.2013, týkajúca sa LV č. 417, parciel 169/1 a 171/35 bola predložená tiež v súdnom konaní, pričom na otázku súdu prečo tieto zmluvy neboli predložené v správnom konaní ku dňu vydania rozhodnutia právna zástupkyňa žalobcu odpovedať nevedela.

Vzhľadom na dôkazy, ktoré boli správnomu orgánu predložené v čase vydania rozhodnutia dospel krajský súd k záveru, že tieto neboli spôsobilé na priznanie podpory v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. 1122/2009 a § 16c ods. 1 zákona č. 543/2007 Z.z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka. Spornosť užívania dielu pôdneho celku 3903/1 vyplýva podľa krajského súdu nielen z notárskej zápisnice č. N 175/97, Nz 170/97, ďalej z LV č. 417, keď v čase konania o uvedenej podpore neboli vysporiadané vlastnícke ani užívacie vzťahy k tomuto dielu pôdneho bloku. Ani posledné predložené nájomné zmluvy, i keď s dátumom pred vydaním napadnutého rozhodnutia, podľa názoru krajského súdu nepreukazujú, že jedinou dedičkou sporných nehnuteľností bola prenajímateľka uvedená v nájomnej zmluve zo dňa 21.12.2012 a k tejto zmluve nebolo navyše predložené ani dedičské rozhodnutie maďarských štátnych orgánov. Krajský súd preto uzavrel, že ak by mal byť žalobca oprávneným nájomcom alebo vlastníkom sporného dielu pôdneho bloku, mal preukázať právoplatným rozhodnutím nadobudnutie vlastníckeho práva najprv k už vyššie spomínaným prenajímateľom, resp. súdnym rozhodnutím v otázke určenia práva užívania. Ostatné dôkazy predložené žalobcom krajský súd nepovažoval za relevantné, pretože žalobca nepreukázal legálne užívacie práva, aj keď na sporných nehnuteľnostiach nejaké práce vykonal.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní úspech nemal, právo na ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby najvyšší

súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napadnutý rozsudok krajského súdu považoval za nespravodlivý. Mal za to, že krajský súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Zdôraznil, že na dokladovanie oprávnenosti užívania poľnohospodárskej pôdy predložil kvalitatívne a kvantitatívne množstvo dôkazov, ktorými osvedčil oprávnenosť užívania poľnohospodárskej pôdy. Tieto dôkazy žalobca predložil pri vykonaní kontroly na mieste. Jednalo sa konkrétne o splnomocnenie, výkaz prác na dieľci 3903/1, rozhodnutie Okresného úradu Košice-okolie, výpis z listu vlastníctva č. 417, výpoveď z užívania z nájmu pre PD Perín, daň z nehnuteľnosti za rok 2013, oznámenie o výsledku prešetrovania žalovaného, fotokópia mapy parc.č. 169/1, 171/35, rovnopis notárskej zápisnice č. N 176/97, Nz 171/97 zo dňa 06.06.1997, ako aj rozsudok Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 3T/155/2009 zo dňa 26.11.2012. Zdôraznil, že síce v čase rozhodovania žalovaného nepredložil písomne uzatvorenú zmluvu o nájme, avšak dôkazy a písomnosti, ktoré potvrdzovali oprávnenosť užívania k žiadosti predloženej boli. Mal za to, že právo je sporné, ak druhá strana, teda druhý žiadateľ predloží dôkazy nasvedčujúce tomu, že právo užívania k nehnuteľnosti majú súčasne dve a viac osôb. Zastával názor, že o takýto prípad v prejednávanej veci nešlo.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu súhlasil s napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach a s vysloveným právnym záverom sa stotožňoval.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.10.2017 podľa § 156 ods.1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 2 písm. c/ a d/ zákona č. 543/2007 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie pôdnym blokom základná jednotka evidencie pôdy, ktorá predstavuje súvislú plochu obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy a dieľom pôdneho bloku súvislá plocha obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy príslušného druhu pozemku v pôdnom bloku.

Podľa § 7 ods. 1 písm. a/ zákona č. 543/2007 Z. z. platobná agentúra rozhoduje o poskytovaní podpory podľa osobitného predpisu a o poskytovaní zálohovej platby.

Podľa § 16b ods. 1 zákona č. 543/2007 Z.z. ak žiadosť o poskytnutie podpory na tú istú poľnohospodársku pôdu podali viacerí žiadatelia, platobná agentúra ich vyzve, aby v lehote, ktorú im zároveň určí, preukázali plnenie ustanovených podmienok a právo užívania k pôde; právom užívania k pôde sa rozumie právo túto pôdu užívať ako vlastník, nájomca alebo na základe iného právneho dôvodu.

Podľa § 16c ods. 1 zákona č. 543/2007 Z.z. ak žiadosť o poskytnutie podpory na tú istú poľnohospodársku pôdu podali viacerí žiadatelia a postupom podľa § 16b ods. 1 sa zistilo, že právo užívania žiadateľov k pôde je sporné, platobná agentúra na spornej výmere neurčí stanovenú plochu a v súlade s ustanovenými podmienkami rozhodne podľa osobitného predpisu. Proti rozhodnutiu o poskytnutí podpory zníženej o spornú výmeru nie je prípustný opravný prostriedok

Podľa § 2 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 488/2010 Z.z. (účinné od 01.01.2011 do 01.01.2015) jednotnú platbu na plochu možno poskytnúť žiadateľovi, ak poľnohospodárska pôda

- a) bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003,
- b) dosahuje výmeru najmenej 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu pozemku s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom,
- c) má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená
- d) je pri pestovaní konopy osiata oprávnenými odrodami konopy siatej,
- e) je mu k dispozícii k 31. máju príslušného roka.

Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia jednotná platba na plochu sa poskytne na výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy, ktorá je vedená v evidencii pôdnych blokov a dielov pôdnych blokov.

Podľa § 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 488/2010 Z.z. (účinné od 01.01.2011 do 01.01.2015) suma priamej platby podľa § 2, 3 a 6 sa upraví podľa osobitného predpisu, ak sa na základe vykonaných kontrol zistia rozdiely medzi údajmi, ktoré žiadateľ uviedol v žiadosti a skutočným stavom.

Podľa čl. 58 nariadenia Komisie (ES) č. 1122/2009 ak plocha v súvislosti so skupinou plodín deklarovaná na účely akýchkoľvek schém pomoci na plochu okrem schém pomoci napestovanie škrobových zemiakov a osiva, ako sa ustanovuje v oddieloch 2 a 5 kapitole 1 hlave IV nariadenia (ES) č. 73/2009, presahuje plochu určenú v súlade s článkom 57 tohto nariadenia, pomoc sa vypočíta na základe určenej plochy zníženej o dvojnásobok zisteného rozdielu, ak je tento rozdiel väčší ako 3 % alebo dva hektáre, ale nie väčší ako 20% určenej plochy. Ak je rozdiel väčší ako 20% určenej plochy, žiadna pomoc na plochu sa v prípade príslušnej skupiny plodín neposkytuje.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že dňa 06.05.2013 podal žalobca na regionálnom pracovisku žalovaného v Košiciach žiadosť na rok 2013, ktorou požiadal o poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu na užívanú výmeru 122,35 ha a vyrovnávacieho príspevku v znevýhodnených oblastiach. Týmto dňom žalovaný začal správne konanie vo veci poskytnutia podpory formou jednotnej platby. V rámci tohto správneho konania žalovaný vykonal krížové kontroly podľa časti II, hlavy III, kapitoly II, oddielu I nariadenia Komisie (ES) č. 1122/2009, na základe ktorých zistil nezrovnalosti o výmerách, ktoré oznámil žalobcovi listom zo dňa 06.08.2013, doručeným dňa 14.08.2013. Okrem iného žalovaný na základe krížových kontrol zistil, že diel pôdneho bloku Čečejevce 3903/1 deklarovaný žalobcom je tiež predmetom jednotnej žiadosti na rok 2013 zo strany PD Perín. Následne vykonal žalovaný dňa 05.12.2013 kontrolu na mieste zameranú na preverenie zistených nezrovnalostí, z ktorej priebehu bola vyhotovená zápisnica č. 051/320/2013 a ktorej výsledky boli spracované do Správy z kontroly na mieste. Pri tejto kontrole žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu I. na podporu svojich tvrdení predložil splnomocnenie, výkaz prác na dieľci 3903/1,

rozhodnutie Okresného úradu Košice-okolie, výpis z listu vlastníctva č. 417, výpoveď z užívania z nájmu pre PD Perín, daň z nehnuteľnosti za rok 2013, oznámenie o výsledku prešetrenia žalovaného, fotokópia mapy parc.č. 169, 171/35, rovnopis notárskej zápisnice č. N 176/97, Nz 171/97 zo dňa 06.06.1997, rozsudok Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 3T/155/2009 zo dňa 26.11.2012 a znalecký posudok č. 10/2012. Po vyhodnotení žalobcom predložených dokladov vydal žalovaný v úvode tohto rozsudku opísané rozhodnutie, ktorým žalobcovi neschválil poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu podľa čl. 58 nariadenia Komisie (ES) č. 1122/2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s obsahom a dôvodmi odvolania proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Košiciach, po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu, vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním najvyšší súd stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k námietkam žalobcu uvedených v odvolaní dopĺňa nasledovné:

Krajský súd vo svojom rozhodnutí presvedčivo, logicky a v dostatočnom rozsahu vysvetlil, čo ho viedlo k prijatému záveru, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Krajský súd jasným a zrozumiteľným spôsobom správne vysvetlil, prečo nie je možné dôkazy predložené žalobcom vyhodnotiť tak, že právo žalobcu na užívanie sporného pôdneho bloku je nesporné. Všetky dôkazy predložené žalobcom v správnom konaní, ale aj v konaní pred krajským súdom, obsahujú množstvo nezrovnalostí, ktoré vo svojej vzájomnej súvislosti nasvedčujú tomu, že žalobca, aj keď s najväčšou pravdepodobnosťou obhospodaroval pôdu na dielci č. 3903/1 v lokalite Čečejevce, robil tak bez preukázaného práva užívania. Táto skutočnosť môže byť navyše v procese poskytovania dotácií prítiažujúcou okolnosťou. Podľa názoru najvyššieho súdu žalovaný postupoval správne, keď nielen na základe predložených listinných dôkazov, ale aj na základe výsledkov doplneného konania kontrolou na mieste uzavrel, že z dôvodu nedodržania deklarovanej výmery v žiadosti (deklarovaná plocha 122,35 ha a sporný diel pôdneho bloku č. 3903/1 vo výmere 34,58 ha) nemohla byť žalobcovi poskytnutá podpora formou jednotnej platby na plochu. Najvyšší súd nesúhlasí s názorom žalobcu, že na to, aby bolo možné ustáliť, že právo je sporné, tak druhá strana, teda druhý žiadateľ musí predložiť dôkazy nasvedčujúce tomu, že právo užívania k nehnuteľnosti majú súčasne dve a viac osôb. V procese poskytovania podpory je v zmysle citovaných ustanovení právnych predpisov potrebné, aby žiadateľ preukázal svoje právo užívania k pôde, na ktorú sa žiadosť viaže. Okrem toho najvyšší súd poukazuje na to, že v rámci správneho súdnictva nie je v právomoci súdov riešiť spornosť vlastníckeho, resp. užívacieho práva k nehnuteľnosti.

Žalobca v odvolaní neuviedol také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť výroku rozsudku krajského súdu, ani také právne relevantné námietky, s ktorými by sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nebol dostatočne vysporiadal. Najvyšší súd tiež nezistil procesné vady, ktoré by samy o sebe boli dôvodom pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach. Rozsudok krajského súdu sa dostatočne podrobne zaoberá skutkovými zisteniami správneho orgánu a námietkami žalobcu. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi prvostupňového rozsudku, ktoré zodpovedajú obsahu spisu a tieto dôvody si odvolací súd osvojuje ako svoje vlastné.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, žalovanému náhrada trov konania neprináleží zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.